

POLITIET

Samordningsorganet

ÅRSRAPPORT 2014

Innhold

1. Sammendrag	5
2. Samordningsorganets sammensetning	6
4. Budsjett	7
6. Samordningsorganets strategiske beslutningsgrunnlag og drøftelser av tiltak som krever politiske beslutninger	8
Kommunikasjonskontroll	8
Dataavlesning	8
Straffeprosessloven § 242a	9
Straffeloven § 60a	9
Arbeidsmarkeds kriminalitet	9
IKT-kriminalitet	9
IKT-plattform for deling av informasjon mellom kontrolletatene og politiet	9
Sentralisert tolkebudsjet	9
7. Samarbeid med kontrolletater og næringsliv	10
9. Prosjekter	13
9.1 Oslo politidistrikt – arbeidsmarkeds kriminalitet	13
9.2 Romerike politidistrikt – arbeidsmarkeds kriminalitet/kriminelle gjenger	14
9.3 Follo politidistrikt – kriminelle gjenger/narkotikakriminalitet	15
9.4 Kripos – 1 %-MC-gjenger	16
9.5 Rogaland politidistrikt m.fl. – 1 %-MC-gjenger	18
9.6 Kripos – Litauiske kriminelle nettverk	19
9.7 Søndre Buskerud politidistrikt – menneskehandel	22
9.8 Økokrim – miljøkriminalitet	23
9.9 Gudbrandsdal politidistrikt – narkotikanettverk	23
9.10 Sør-Trøndelag politidistrikt – doping	25
10. Narkotikaaksjoner i 2014	26

Innledning

Samordningsorganet ble opprettet 1. juni 2010, og har ifølge den oppdaterte instruksen av 1. mai 2013 som formål å bidra til å styrke politiets innsats mot alvorlig kriminalitet, ikke minst kriminalitet av organisert og grensekryssende karakter.

I 2014 har Samordningsorganet hatt særlig fokus på arbeids-markedskriminalitet, litauiske kriminelle nettverk, gjengkriminalitet (herunder 1 %-MC-miljøet) og IKT-kriminalitet, og det har gitt ressursstøtte til tiltak både innen kriminalitetsforebygging og etterforskning.

Vidar Refvik
assisterende politidirektør

Samordningsorganet legger vekt på forpliktende og strukturert samarbeid med både kontroll-etater og private aktører, og i etterforskningsprosjektene har man særlig vektlagt prosjektenes evne og vilje til å prioritere etterforskning av pengespor og inndragning av utbytte.

Samordningsorganet – årsrapport 2014 er organets fjerde årsrapport. Den er basert på innrapporteringer og erfaringer fra politidistrikter og særorganer, og gir en oversikt over og nærmere beskrivelse av prosjekter som organet har gitt støtte til i 2014. I tillegg drøftes tiltak som krever politiske beslutninger vedrørende bekjempelse av alvorlig og organisert kriminalitet.

Rapporten består av 11 kapitler, der første kapittel gir et sammendrag av rapporten. Kapittel 2 til 5 beskriver organets sammensetning, budsjett og arbeidsform, mens det i kapittel 6 gis innspill til politikkutforming. Kapittel 7 beskriver samarbeidet mellom politiet, kontrolletater og næringsliv.

I kapittel 8 gis en oversikt over kriminalitetstyper og kriminelle nettverk i prosjektene, og kapittel 9 beskriver prosjektene mer detaljert.

I kapittel 10 beskrives de samordnede narkotikaaksjonene som har mottatt støtte fra organet. Disse er gjennomført av politidistriktene med bistand fra Oslo politidistrikt. I kapittel 11 gjengis instruksene for Samordningsorganet.

Politidirektoratet, mars 2015

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Vidar Refvik', written over a light blue horizontal line.

Vidar Refvik
leder for Samordningsorganet

Distrikter som har mottatt
økonomisk støtte til prosjekter i 2014

1. Sammendrag

Samordningsorganet har i 2014 hatt særlig fokus på arbeidsmarkeds kriminalitet, litauiske kriminelle nettverk, gjengkriminalitet (herunder 1 %-MC-kriminalitet) og IKT-kriminalitet. Organet har tildelt 25,3 millioner kroner (hele budsjettet for 2014) i støtte til politiets innsats mot alvorlig og organisert kriminalitet samt til samordnede narkotikaaksjoner.

Ca. 20 millioner kroner ble tildelt prosjekter innenfor fokusområdene, mens ca. fem millioner kroner gikk til prosjekter med hovedfokus på narkotika, økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet.

Prosjekter med en målsetting om å bekjempe arbeidsmarkeds kriminalitet, og som omfatter flere typer alvorlig kriminalitet, har mottatt mest støtte fra organet (ca. 60 %).

Støtten er fordelt til nye og pågående prosjekter i ni politidistrikter og særorganer:

- Agder
- Follo
- Oslo
- Rogaland
- Romerike
- Salten
- Sogn og Fjordane
- Vestfold
- Økokrim

De samordnede narkotikaaksjonene i 2014 ble koordinert av Oslo politidistrikt og fant sted i følgende politidistrikter:

- Nordre Buskerud
- Romerike
- Sogn og Fjordane
- Sør-Trøndelag

Organet har hatt et sterkere fokus på arbeidsmarkeds kriminalitet og har lagt stor vekt på samarbeid med kontrolletatene og næringslivet. Det er gjennomført to møter med direktører fra kontrolletater og næringslivet, hvor temaet var samarbeid for å bekjempe arbeidsmarkeds kriminalitet. Dette har blant annet resultert i utarbeidelsen av en felles situasjonsbeskrivelse av arbeidsmarkeds kriminalitet i Norge, og man har nedsatt en arbeidsgruppe som skal utarbeide en nasjonal veileder for deling av informasjon mellom kontrolletatene.

Samarbeidet mellom kontrolletatene og det private næringslivet har gitt gode resultater i form av omfattende beslag, hefte, domfellelser og inndragning av betydelige beløp, blant annet beslag/hefte i 12 millioner kroner i et prosjekt som omfatter arbeidsmarkeds kriminalitet.

Erfaringene fra 2014, særlig fra prosjektene som gjelder arbeidsmarkeds kriminalitet, har gitt grunnlag for Samordningsorganets innspill til politikktutforming, som omfatter innspill om kommunikasjonskontroll, dataavlesning, bruk av straffeprosessloven § 242a og straffeloven § 60a, arbeidsmarkeds kriminalitet, IKT-kriminalitet, felles IKT-plattform samt behovet for å sentralisere tolkebudsjetten.

2. SAMORDNINGSORGANETS SAMMENSETNING

Samordningsorganet har i 2014 bestått av

Vidar Refvik
assisterende politidirektør

Knut Erik Sæther
assisterende riksadvokat

Ketil Haukaas
sjef Kripos

Hans Sverre Sjøvold
politimester i Oslo

- assisterende politidirektør, Vidar Refvik (leder)
- assisterende riksadvokat, Knut Erik Sæther
- sjef for Kripos, Ketil Haukaas
- politimester i Oslo, Hans Sverre Sjøvold

3. SEKRETARIATETS SAMMENSETNING

Sekretariatet, som er lagt til Kripos, ledes av avdelingslederen ved Taktisk etterforskningsavdeling og består av personer fra ulike fagmiljøer ved avdelingen.

4. BUDSJETT

Samordningsorganet har i 2014 disponert et budsjett på 25,3 millioner kroner, hvorav 23 millioner kroner ble tildelt organet i februar, og 2,3 millioner kroner ble gitt som en ekstra tildeling i april.

Organet har tildelt hele beløpet til prosjekter i tråd med formålet, og tildelingene fordeler seg fra 300 000 kroner til 7 millioner kroner. De tildelte midlene inkluderer også støtte til samordnede narkotikaaksjoner i 2014, se kapittel 10.

Følgende distrikter og særorgan har mottatt økonomisk støtte til ett eller flere prosjekter i 2014:

- Agder
- Follo
- Oslo
- Rogaland
- Romerike
- Salten
- Sogn og Fjordane
- Vestfold
- Økokrim

Oslo politidistrikt er i tillegg tildelt støtte til å organisere de samordnede narkotikaaksjoner i 2014.

5. ARBEIDSFORM

Samordningsorganet har hatt åtte interne møter i 2014 og har hovedsakelig behandlet søknader om ressurstøtte fra politidistrikter og særorganer.

Sekretariatet har forberedt, tilrettelagt og fulgt opp saker behandlet i organet.

Års- og sluttrapporter fra prosjektene er sendt organet for videre behandling.

Kripes, Økokrim og Oslo politidistrikt har bistått i flere prosjekter, og tilbakemeldinger fra politidistriktene tyder på at bistanden har hatt vesentlig betydning for gjennomføring av prosjektene.

6. SAMORDNINGSORGANETS STRATEGISKE BESLUTNINGSGRUNNLAG OG DRØFTELSE AV TILTAK SOM KREVER POLITISKE BESLUTNINGER

Samordningsorganet baserer sine beslutninger i stor grad på nasjonale, strategiske analyser og nasjonale styringsdokumenter. Målet er å bidra til en mer helhetlig og strategisk kriminalitetsbekjempelse og styrke politiets samlede innsats mot alvorlig, organisert, distrikts- og grensekryssende kriminalitet.

I dette kapittelet drøfter organet tiltak som krever politiske beslutninger, basert på erfaringer fra 2014, for å gi særlig Justis- og beredskapsdepartementet bedre beslutningsgrunnlag. Nedenfor kommenteres enkelte av innspillene fra fjorårets rapport, og noen nye utfordringer tas opp.

Kriminalitetsutviklingen preges fortsatt av stor mobilitet og fleksibilitet, økt internasjonalisering og økt bruk av teknologi.¹ Dette stiller større krav til prioriteringen av politiets ressurser, tidsriktig etterretning, fokus mot de rette aktørene, en hensiktsmessig politirespons og et nært samarbeid mellom politiet og kontrolletatene og med det private næringslivet.

Kommunikasjonskontroll

Når det gjelder arbeidsmarkeds kriminalitet, er det få bestemmelser som alene har en strafferamme som gir grunnlag for bruk av kommunikasjonskontroll. Effekten av kommunikasjonskontroll i disse sakene anses å være betydelig. Det bør utredes hvorvidt adgangen til skjulte etterforskningsmeto-

der bør utvides til å omfatte kriminalitetstyper som eksempelvis grov profittmotivert kriminalitet.

Den siste utvikling i Høyesteretts praksis har ytterligere begrenset politiets mulighet til å nyttiggjøre seg informasjon innhentet ved bruk av kommunikasjonskontroll og romavlytting. Dette er eksemplifisert i saker som omfatter arbeidsmarkeds kriminalitet hvor personer med kallsmessig taushetsplikt har medvirkerroller samt at det organiserte gjengmiljøet ofte har familierelasjoner. Sletteplikten etter gjeldende strpl. § 216g, bokstav b er utvidet samt at tidspunktet for sletting (etter strpl. § 216g, bokstav a) er fremskyndet i forhold til tidligere praksis. Samordningsorganet imøteser en avklaring på hvordan rettstilstanden skal være innen ovennevnte problemstilling, og vil komme tilbake til spørsmålet i årsrapporten for 2015.

Dataavlesning

I forrige årsrapport pekte organet på behovet for å innføre dataavlesning som etterforskningsmetode. Med dataavlesning forstås å skaffe seg tilgang til opplysninger i et elektronisk datasystem ved hjelp av dataprogrammer eller på annen måte. Dette er nærmere beskrevet i NOU 2009:15 s. 235 flg.

¹ Kripos: Desember 2014; Trendrapport 2015 – Den organiserte kriminaliteten i Norge

Også i år finner organet grunn til å peke på behovet for en lovendring som gir bedre tilgang til dataavlesning. Begrunnelsen er økt bruk av kryptering i kriminelle miljøer, noe som gjør kommunikasjonskontroll som etterforskningsmetode mindre effektiv. Ved dataavlesning bør politiet få tilgang til dataene på et stadium der de ikke er krypterte, og ikke bare få tilgang til nøklene som kan dekryptere dataene.

Straffeprosessloven § 242a

Det er organets erfaring at bruken av straffeprosessloven § 242a (utvidet adgang til å nekte dokumentinnsyn) har hatt god effekt i flere saker, men erfaringsgrunnlaget er fremdeles for mangelfullt til å gi grunnlag for en tilfredsstillende analyse. Bestemmelsen synes imidlertid å virke etter intensjonen.

Straffeloven § 60a

Denne bestemmelsen (organisert kriminalitet) er benyttet i en rekke saker i 2014, men erfaringsgrunnlaget er ikke tilstrekkelig til å kunne gi en kvalifisert vurdering av hvorvidt lovendringene realiserer lovgivernes forventninger. Bestemmelsen har imidlertid gitt grunnlag for å bruke skjulte etterforskningsmetoder, og den kan sies å ha utvidet bruksområdet for skjulte etterforskningsmetoder, for eksempel kommunikasjonskontroll.

Arbeidsmarkedskriminalitet

Det er ingen tvil om at denne typen kriminalitet har særdeles omfattende skadevirkninger. Som ledd i den betydelige innsatsen som nå utføres for å bekjempe arbeidsmarkedskriminalitet, er det grunn til å ta opp til fornyet vurdering om straffe-

rammene er høye nok til å gjenspeile straffverdigheten. Adekvate strafferammer er nødvendig for å kunne utmåle streng nok straff, men har også betydning for tilgangen til etterforskningsmetoder, se ovenfor om kommunikasjonskontroll. Samordningsorganet vil komme tilbake til spørsmålet i årsrapporten for 2015.

IKT-kriminalitet

Til tross for at IKT-kriminalitet har vært utpekt som et prioritert område av Samordningsorganet for 2014, ble det ikke mottatt søknader om støtte til prosjekter om dette. Dette er bekymringsfullt, og understreker behovet for en nasjonal strategi for å bekjempe cyberkriminalitet, herunder straffeforfølgning.

IKT-plattform for deling av informasjon mellom kontrolletatene og politiet

Flere prosjekter har vist til godt samarbeid og deling av relevant informasjon. Det er identifisert et behov for en felles IKT-plattform når representanter fra toll, skatt, NAV, arbeidstilsyn og politi skal bidra inn i en etterforskning, og ved utveksling av informasjon til andre formål enn etterforskning.

Sentralisert tolkebudsjet

De fleste etterforskninger av organisert kriminalitet krever bruk av tolk og medfører betydelige utgifter for politiet. Organet erfarer at de betydelige tolkeutgiftene negativt påvirker distriktenes prioritering av saker innen alvorlig og organisert kriminalitet, og finner derfor grunn til å minne om utfordringene dette skaper. Tolkekostnader bør ikke være et hinder for saksutvelgelsen.

7. SAMARBEID MED KONTROLLETATER OG NÆRINGSLIV

Samordningsorganet har ikke tidligere hatt så sterkt fokus på bekjempelse av arbeidsmarkeds-kriminalitet. Et viktig tiltak er å bidra til økt samarbeid og samspill med eksterne aktører, noe som gir gode resultater. Forventninger om økt samarbeid med andre aktører er også kommunisert til politidistriktene og særorganene.

Organet har arrangert to møter med direktører fra kontrolletater, næringsliv og organisasjoner. I tillegg til videreutvikling av samarbeidet har temaet ved begge konferansene vært arbeidsmarkeds-kriminalitet, og man har i fellesskap utarbeidet en situasjonsbeskrivelse for arbeidsmarkeds-kriminalitet i Norge. Rapporten er benyttet som beslutningsgrunnlag for valg av strategi og prioriteringer. Det foreligger nå en felles handlingsplan som inkluderer både skatte-etaten, arbeidstilsynet, NAV og politiet. Planen omfatter både nasjonale og regionale tiltak. Analyser og felles kontrollvirksomhet er en del av planen, og det forventes gode resultater.

Etter initiativ fra organet ble det nedsatt en tverretatlig arbeidsgruppe (med en representant fra næringslivet) som skal identifisere utfordringer og muligheter ved deling av informasjon samt utarbeide en nasjonal veileder for informasjonsdeling.

I 2014 har politiet bidratt i utarbeidelsen av to veiledere for ulike etater som skal gjøre den samlede kriminalitetsbekjempelsen mer effektiv og effektiv. Veilederne omfatter MC-kriminalitet og kriminalitet i bygg- og anleggsbransjen. Dette er konkrete, virkningsfulle og gode forebyggende tiltak der målet er å gjøre det vanskeligere for kriminelle aktører å utøve sin ulovlige virksomhet.

Innrapporteringene fra politidistriktene i 2014 viser også en større grad av samarbeid med eksterne aktører, men politiets forbedringspotensial er fremdeles stort. I prosjektene som har hatt en forebyggende målsetting, har samarbeidet med andre aktører vært essensielt. Det har også gitt resultater gjennom økt kunnskap, kompetanse og tilgang til ressurser.

For å forebygge lovbrudd, eller når saken har hatt allmenn interesse, har enkelte prosjekt delt informasjon underveis i prosjektperioden.

I tillegg har også bank- og finansnæringen vært gode samarbeidspartnere i arbeidet med å stanse kriminell virksomhet eller tette smutthull i bank-systemet.

Kriminalitetsforebyggende bruk av forvaltningssporet har også gitt resultater. Rogaland politidistrikt har i lengre tid gått i bresjen for dette, og har gjennom lokale og regionale samarbeidsprosjekter med toll, brannvesen, plan- og bygnings-etaten og næringsetaten forhindret at kriminelle MC-gjenger har fått etablere seg og ekspandere. SLT-koordinatorer² har flere steder vært viktige samarbeidspartnere.

For å lykkes i et samarbeid og samspill med kontrolltater og næringsliv synes følgende suksesskriterier å være særlig viktige:

- formalisert og forpliktende samarbeid
- felles strategi
- felles forståelse for mål og resultatoppnåelse
- avklarte roller og oppgavefordeling
- god kjennskap til eget regelverk knyttet til informasjonsdeling
- konkrete handlingsplaner
- implementering av strategi og planer
- dedikerte ressurser fra hver aktør for å følge opp og sikre kontinuitet

8. KRIMINALITETSTYPER OG NETTVERK

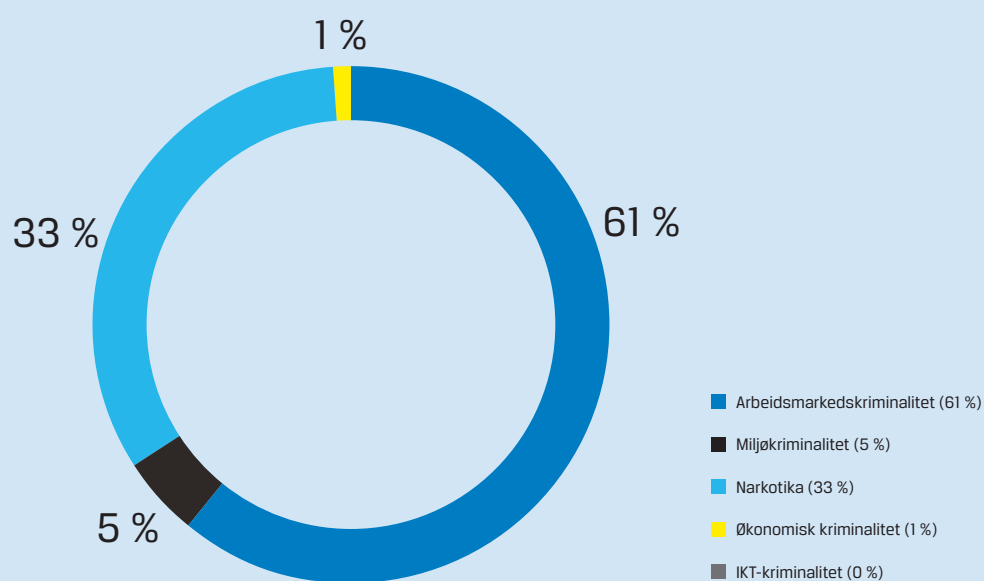
Fokusområdene i 2014 har vært arbeidsmarkeds-kriminalitet, litauiske kriminelle nettverk, gjeng-kriminalitet, herunder kriminelle MC-gjenger og IKT-kriminalitet.

Samordningsorganet har ikke mottatt søknader om bekjempelse av IKT-kriminalitet i 2014. Dette gjenspeiler at slik kriminalitet får for liten oppmerksomhet av politiet og påtalemyndigheten i dag, og det er behov for en satsing på området. Det vises til det som er sagt under kapittel 6.

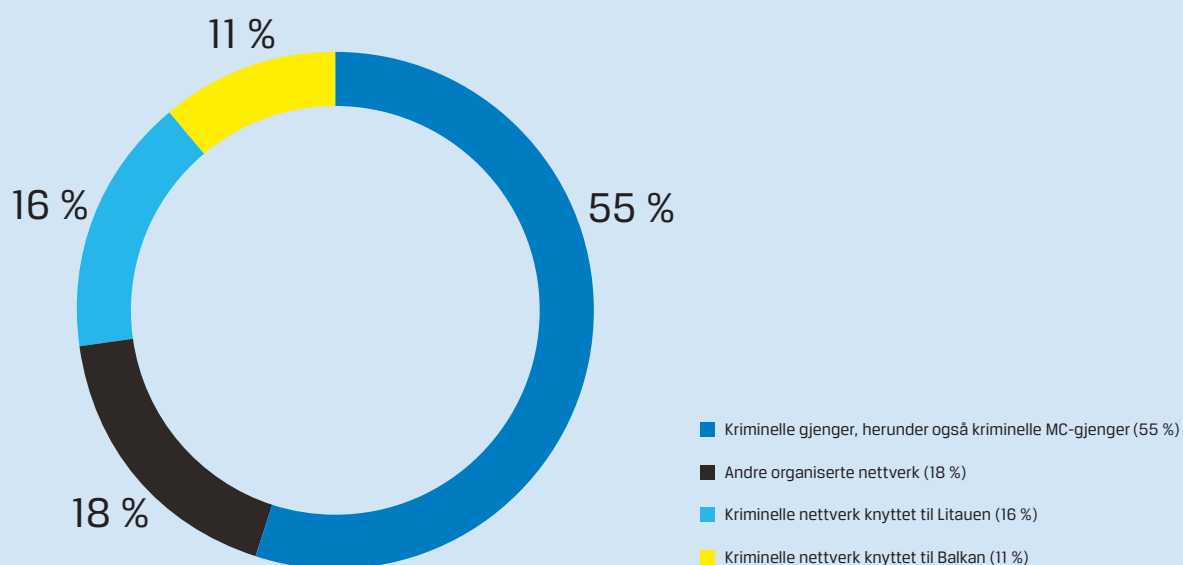
I 2014 har organet fordelt 20,7 millioner kroner til fokusområdene og 4,6 millioner kroner er tildelt andre prosjekter som hovedsakelig har omfattet kriminalitetstyper som narkotika, økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. Flere kriminalitetstyper kan inngå i et prosjekt. Eksempelvis vil et prosjekt med hovedfokus på arbeidsmarkeds-kriminalitet også inkludere narkotikalovbrudd, menneskehandel og økonomisk kriminalitet.

² SLT = samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak

Figur 1 nedenfor viser prosentvis fordeling av støtte totalt, mens figur 2 viser prosentvis støtte til prosjekter rettet mot prioriterte kriminelle nettverk og gjenger. Prosjektene er nærmere beskrevet i kapittel 9.

Figur 1: Prosentvis støtte til prosjekter fordelt på kriminalitetstyper

Figur 2: Prosentvis støtte til prosjekter rettet mot utvalgte kriminelle aktører

Foto: Politiet

9. PROSJEKTER

Dette kapittelet, som er basert på prosjektenes innrapportering, omhandler både avsluttede og enkelte pågående prosjekter.

Kapittelet omhandler prosjektenes målsetting, resultater og erfaringer vedrørende arbeidsmarkedskriminalitet, kriminelle gjenger, herunder kriminelle MC-gjenger, kriminelle nettverk, litauiske kriminelle nettverk, menneskehandel, miljøkriminalitet, narkotika- og dopingkriminalitet.

9.1 OSLO POLITIDISTRIKT – arbeidsmarkedskriminalitet

Arbeidsmarkedskriminalitet innebærer brudd på en rekke lovbestemmelser som regulerer arbeidsmarkedet, og den involverer mange forskjellige aktører. Organiserte kriminelles bruk av det legale arbeidsmarkedet som virkemiddel rammer ikke bare den enkelte arbeidstaker, men bidrar også til å undergrave den norske samfunnsmodellen og økonomien.

Oslo politidistrikt har siden 2012 kartlagt og etterforsket multikriminelle nettverk i bygg- og anleggsbransjen, noe som blant annet har ført til domfellelse og inndragning av betydelige beløp. Prosjektet har dreid innsatsen fra tradisjonell etterforskning til etterforskning av pengespor og mot multikriminelle nettverk. Denne satsingen er i samsvar med sentrale trusselvurderinger og føringer fra riksadvokaten, samt regjeringens handlingsplan mot økonomisk kriminalitet.

Bakgrunnen for prosjektet var en lokal analyse som viste at et kriminelt miljø har infiltrert og nærmest overtatt og kriminalisert malerbransjen i Oslo. Ved å benytte ulovlig og ufaglært arbeidskraft har de kriminelle etablert et nettverk der man har kunnet operere i et parallelt illegalt arbeidsmarked. Det er opprettet tomme strålselskaper uten lovlig drift, for derigjennom å skjule og fordekke bruken av svart arbeidskraft. Dette er profesjonelle hvitvaskingsnettverk hvor ulike aktører i nettverkene synes å ha hatt definerte roller og oppgaver.

Man har satset tungt på omfattende samhandling med flere distrikter, særorganer, kontrollater og næringslivet, noe som har gitt gode resultater. Det er i 2014 tatt beslag eller hefte i 12 millioner kroner. Ved rettskraftig dom og forelegg er det blitt inndratt totalt 1 026 000 kroner, hvorav 825 000 kroner allerede var sikret ved beslag eller hefte. Man har avdekket flere berøringspunkter mellom arbeidsmarkeds kriminalitet, andre former for organisert kriminalitet, NAV- og trygdebedragerier samt skatte- og avgiftskriminalitet. En person i nettverket er i Oslo tingrett dømt til fengsel i fem år og seks måneder, rettighetstap for alltid og inndragning av 8,4 millioner kroner. Dommen er ikke rettskraftig.

Prosjektet har vært en premissleverandør i debatten om kriminaliteten i arbeidsmarkedet, og har brukt ressurser på foredragsvirksomhet, opplysningsarbeid og samhandling med andre relevante etater.

9.2 ROMERIKE POLITIDISTRIKT – arbeidsmarkeds kriminalitet/ kriminelle gjenger

Romerike politidistrikt har i 2014 videreført satsingen på bekjempelse av kriminelle gjenger. Prosjektet har flere fokusområder, blant annet bekjempelse av narkotika- og arbeidsmarkeds kriminalitet begått av kriminelle gjenger på Romerike og Østlandet.

Den skjulte etterforskningen i en av operasjonene i prosjektet ble avsluttet i mars 2014 med en aksjon mot hovedpersonene. Fem personer knyttes til det kriminelle MC-miljøet og det høyreekstreme miljøet på Østlandet.

Det er siktet 30 personer i operasjonen, i all hovedsak etter straffeloven § 162, andre og tredje ledd. Det er beslaglagt 6,1 kilo amfetamin og 10 kilo hasj.

Prosjektet har også gitt politiet et godt innblikk i de kriminelle MC-gjengene med rotfeste på Romerike.

Det ble gjennomført i samarbeid med flere politidistrikter og særorgan, herunder Follo, Hedmark, Salten, Oslo og Kripos. Follo politidistrikt etablerte et eget prosjekt basert på overskuddsinformasjon fra prosjektet i Romerike politidistrikt.

Den andre operasjonen i prosjektet omfattet etterforskning av menneskehandel, bedragerier, skattekriminalitet, NAV-bedragerier, helerier, momsbedragerier og annen økonomisk kriminalitet knyttet til et organisert miljø rundt eieren av en dagligvarekjede.

Den skjulte etterforskningen førte frem til en omfattende tverretattlig aksjon i uke 37 hvor i alt 280 tjenestepersoner deltok, herunder 210 polititjenestemenn og 70 personer fra skatteetaten, NAV, tollvesenet og næringsetaten. Aksjonen ble betegnet som vellykket, blant annet fordi det ble gjort omfattende beslag, og verdier ble sikret. Det ble pågrepet 21 personer, hvorav 13 ble varetektsfengslet. Videre ble 29 butikker og 20 privatadresser ransaket/kontrollert, og det ble gjort over 1200 beslag, hvorav 200 var databeslag. Det ble innbrakt 58 fornærmede/mulige ofre for menneskehandel.

Operasjonen er i etterkant blitt organisert som et prosjekt bemannet med 52 tjenestepersoner fra politi, skatteetaten og NAV. Politidistriktene som

Foto: Politiet

deltar, er i hovedsak Oslo, Asker og Bærum, Vestfold, Follo og Romerike, som alle har butikker fra dagligvarekjeden i distriktet. I tillegg bidrar Hordaland politidistrikt, Økokrim og Kripas med personell. Prosjektet er samlokalisert.

Prosjektet har i stor grad vært fokusert på forebygging, og det er fortløpende benyttet informasjon fra etterforskingen for å endre rutiner og tette smutthull som de kriminelle utnytter. Erfaringen er at deling av informasjon med samarbeidende aktører har gitt gode resultater.

9.3 FOLLO POLITIDISTRIKT – kriminelle gjenger/narkotikakriminalitet

Bekjempelse av grov narkotikakriminalitet er et prioritert satsingsområde for politiet. Follo politidistrikt startet, i samarbeid med Romerike politidistrikt på forsommeren 2013, et prosjekt rettet mot et kriminelt nettverk som drev med innførsel av narkotika til Østlandet. Etterforskingen ble konsentrert rundt en person bosatt i Follo politidistrikt.

I august 2013 ble et narkotikaparti fra Nederland, som skulle til Norge, beslaglagt i Sverige. Blant annet ble kuréren pågrepet. Det ble beslaglagt 110 kg hasj, 5 kg kokain, 2 kg metamfetamin og ett våpen. Etterforskingen viste at transporten skulle til Norge og kunne knyttes til hovedobjektet i Follo-prosjektet. På bakgrunn av dette beslaget ble hovedobjektet i Follo pågrepet.

Etterforskingen avdekket et bakmannsapparat i Norge av godt kjente kriminelle bosatt i Oslo og Follo, som Follo politidistrikt konsentrerte den videre etterforskingen rundt. Follo politidistrikt drev skjult etterforsking av dette nettverket frem til slutten av mai 2014, da de pågrep to av bakkennene. I forkant av pågripelsen ble det beslaglagt et større parti med narkotika på Magnor tollsted i Hedmark. En kvinnelig kurér ble pågrepet. Det er videre pågrepet og siktet ytterligere seks personer i denne saken.

Follo politidistrikt har hatt utstrakt bruk av utradisjonelle etterforskningsmetoder i prosjektet, med gode resultater.

Prosjektet har synliggjort hvor komplekst det er å etterforske organiserte kriminelle miljøer, og nasjonal og internasjonal samhandling har vært blant de viktigste suksessfaktorene i saken. Prosjektet har samarbeidet tett med flere politidistrikter og utenlandske politimyndigheter.

Det tas sikte på utferdigelse av tiltale første halvdel av 2015.

9.4 KRIPOS – 1 %-MC-gjenger

1 %-MC-miljøet endres raskt og synes mer skiftende enn tidligere. Det har blitt etablert nye internasjonale 1 %-MC-klubber, supporterklubber og støtteklubber i Norge.³

1 %-MC-klubbene har ekspandert kraftig både nasjonalt og internasjonalt de siste årene og er i dag spredt over mesteparten av landet. Medlemmenes kriminelle aktivitet er en reell utfordring for mange politidistrikter.

I 2013 og 2014 har Kripos videreført og forsterket satsingen mot de kriminelle MC-gjengene. Gjennom tildeling av støtte til Kripos har man kunnet involvere flere politidistrikter i bekjempelsen av de kriminelle MC-gjengene i Norge.

I alt finnes det nå ni Hells Angels-avdelinger, fire Bandidos-avdelinger, syv Outlaws-avdelinger og fem Coffin Cheaters-avdelinger i Norge. I tillegg er den hollandske klubben Satudarah MC⁴ og den tyske klubben Gremium MC⁵ etablert i Norge. Noen av disse har også knyttet til seg «prospects» og/eller «street crews». Konfliktnivået mellom ulike 1 %-MC-klubber har økt flere steder i Europa det siste året, og selv om det foreløpig er lite som tyder på tiltagende voldeligheter i Norge, anses ekspansjonen som urovekkende.

Tiltakene som har blitt iverksatt, har både fra et nasjonalt og lokalt perspektiv vært strategisk viktige.

I alt har Samordningsorganet gjennom Kripos gitt støtte til 12 regionale eller lokale prosjekter.

I tillegg er det gjennomført to større etterforskningsprosjekter i regi av Kripos. Det ene prosjektet, spesielt rettet mot personer bak etableringen av «street crews», avdekket at penger jevnlig ble levert til personer tilknyttet Hells Angels MC i Oslo. Etterforskningen avdekket også et utenlandsk bakmannsapparat. Til sammen er det gjort beslag av mer enn 20 kg kokain og 100 kg hasj.

Isolert sett kan nok tildelingene til lokale prosjekter synes små og ubetydelige. Uten det økonomiske handlingsrommet tildelingene gir, vil det imidlertid være svært få lokale prosjekter som kan realiseres.

³ Kripos: Desember 2014: Trendrapport 2015 – Den organiserte kriminaliteten i Norge

⁴ Satursarah MC er en klubb med opprinnelse i Nederland. Klubben er i vekst og har 27 «chapter» i Europa og Asia.

⁵ Gremium MC ble opprettet i 1972 i Mannheim i Tyskland. De har ca. 150 avdelinger rundt om i Europa (pluss 3 i Thailand og 2 i Venezuela). I Tyskland har de 76 avdelinger, i Polen 24 og i Italia 16.

Distrikter som har mottatt økonomisk støtte fra prosjektet mot kriminelle MC-gjenger

Salten:

Prosjekt rettet mot etablering av Gremium MC i Salten.

Sogn og Fjordane:

Prosjekt rettet mot etablering av Devils Choice MC i Florø.

Hedmark:

Prosjekt rettet mot etablering av Devils Choice i Kongsvinger og Hells Angels MC Hamar sitt 15-årsjubileum.

Vestoppland:

Prosjekt med narkotikaetterforskning mot sentrale medlemmer av Coffin Cheaters MC i Gjøvik.

Nordre Buskerud:

Prosjekt rettet mot etablering av Mongols MC og narkotikavirksomhet.

Romerike:

Forprosjekt mot et narkotikanettverk som bl.a. leverte amfetamin, hasj og kokain til MC-miljøet. Prosjektet ble senere utvidet og etablert som et samarbeid med Follo politidistrikt.

Follo:

Forprosjekt mot et narkotikanettverk som bl.a. leverte amfetamin, hasj og kokain til MC-miljøet. Prosjektet ble senere utvidet og etablert som et samarbeid med Romerike politidistrikt.

Vestfold:

Prosjekt rettet mot etablering av Hells Angels MC «street crew» i Sandefjord.

Agder:

Prosjekt rettet mot Mongols' etablering i Agder.

Foto: Politiet

9.5 ROGALAND POLITIDISTRIKT M.FL. – 1 %-MC-gjenger

Med utgangspunkt i Politidirektoratets strategiske rapport om bekjempelse av kriminelle MC-gjenger besluttet politidistriktene i Agder, Haugaland og Sunnhordland, Hordaland og Rogaland å opprette et felles regionsprosjekt i 2011. Distriktene søkte organet om tildeling av støtte for 2011 og 2012. Etter ny søknad ble det besluttet at prosjektet skulle videreføres i 2014. Hovedmålet for prosjektet har vært å bekjempe 1 %-MC-miljøet i regionen, og synliggjøre og i vesentlig grad redusere deres rolle som samfunnstrussel. Strategien omfattet en helhetlig og bred tilnærming i hele regionen, med blant annet økt oppmerksomhet rundt hvordan man kan utnytte alle muligheter, både i straffesakssporet og forvaltningssporet. I 2014 har prosjektet hatt fokus på å styrke samarbeidet med kommunene, blant annet ved å utvikle en omforent strategi og behandle 1 %-MC-klubbene mest mulig likt i kommunene.

Prosjektgruppen skriver i sin innberetning:
Vi mener at prosjektet i vesentlig grad har bidratt til å synliggjøre 1 %-miljøet sin rolle som trusselaktør i samfunnet. Det bekreftes blant annet gjennom en rekke oppslag i media. Hvorvidt 1 %-miljøets rolle

som trusselaktør har blitt vesentlig redusert, kan diskuteres. Vi har lykket med å redusere tilstrømmingen av tilfeldige ungdommer til 1 %-festene, men ser samtidig en oppblomstring av nye 1 %-klubber. Det kan skyldes stort fokus på Hells Angels, og at andre klubber ser en mulighet på bekostning av Hells Angels.

Prosjektet har aktivt benyttet forvaltningssporet i sin forebyggende strategi.⁶ Man har konsekvent bortvist og utvist utenlandske medlemmer av 1 %-MC-gjenger som har kommet for å delta på arrangementer i regi av lokale MC-klubber. Prosjektet viser også til flere rettskraftige dommer, blant annet en dom av 26. juni 2014 i Høyesterett, hvor medlemmer av en 1 %-MC-klubb ble dømt for ulovlig skjenking. Det er rapportert om domfellelser for alvorlig kriminalitet, omfattende beslag og inndragning av betydelige beløp.

I denne sammenheng påpekes det at det til tider har vært vanskelig å få utlevert informasjon om straffereaksjoner mot utenlandske medlemmer. Dette gjelder spesielt fra Danmark og Tyskland.

Prosjektet er også omtalt i Samordningsorganets årsrapport for 2012.

⁶ Bruk av forvaltningssporet som forebyggende strategi var omhandlet i Stortinget under behandling av Dokument 8: 175 S (2010–2011), jf. Innst. 58 S (2011–2012) sak nr. 7

9.6 KRIPOS

– Litauiske kriminelle nettverk

Kriminelle litauere er blant de mest fremtredende aktørene i Norge. Politidistriktene rapporterer at kriminelle litauiske grupper som opererer i Norge, stadig endrer modus og struktur, og at de ofte inngår i ulike konstellasjoner fra oppdrag til oppdrag.⁷

Kripos styrket våren 2013 innsatsen mot litauiske kriminelle nettverk, og dette har vært videreført i 2014.

Kriminelle litauiske nettverk representerer et betydelig nasjonalt og internasjonalt problem og utgjør en trussel i form av vinningskriminalitet, innførsel og omsetning av narkotika, menneskehandel og grov vold.

I prosjektet har det vært en målsetting å utvikle samarbeidsarenaer mellom politiet og eksterne aktører for å styrke kunnskap og samhandling. Et annet mål har vært å øke bruken av forvaltningsmessige tiltak.

- Prosjektet har i 2014 videreført samarbeidet med tollvesenet, Kriminalomsorgen og Utlendingsdirektoratet.
- I oktober 2014 deltok prosjektet i en tverretattlig grensekontroll koordinert av Kripos. Litauiske kriminelle nettverk var ett av flere utvalgte fokusområder under kontrollen. Deltakere var NAV, Arbeidstilsynet, Vegvesenet, Mattilsynet, tollvesenet, skatteetaten, utrykningspolitiet og politidistriktene Hedmark, Østfold og Oslo. Kontrollen ga viktig informasjon om litauiske kriminelle nettverk. Det viktigste var likevel å etablere gode samarbeidsrutiner med andre kontrolltater.

- Næringslivet har vært en viktig samarbeidspartner gjennom prosjektet, gjennom utveksling av informasjon om trender og modus. I tillegg har samarbeid i operative saker med behov for utsatt pågripelse og beslag i vinningssaker ført til gode resultater, blant annet i Sogn og Fjordane politidistrikt.

Politidistriktenes innsats har vært den viktigste suksessfaktoren i prosjektet.

I løpet av prosjektperioden har det vært igangsatt 72 prosjekter/etterforskinger, som har berørt 22 politidistrikter. Prosjektene omfatter kriminalitetstyper som narkotika, organisert vinningskriminalitet, vold og arbeidsmarkedskriminalitet.

Prosjektet har etter grundig vurdering gitt økonomisk støtte til flere politidistrikter. Det er gitt økonomisk støtte til 12 prosjekter/etterforskinger som har involvert 19 politidistrikter. Majoriteten av sakene har vært samarbeidsprosjekter på tvers av distriktsgrenser.

For å oppnå en helhetlig kriminalitetsbekjempelse ved forebygging er det etablert et godt samarbeid med flere kontrolltater og eksterne samarbeidspartnere.

Distrikter som har mottatt økonomisk støtte fra prosjektet mot litauiske kriminelle nettverk

I løpet av prosjektet har det vært tildelt økonomiske midler til flere politidistrikter (se illustrasjon på motsatt side).

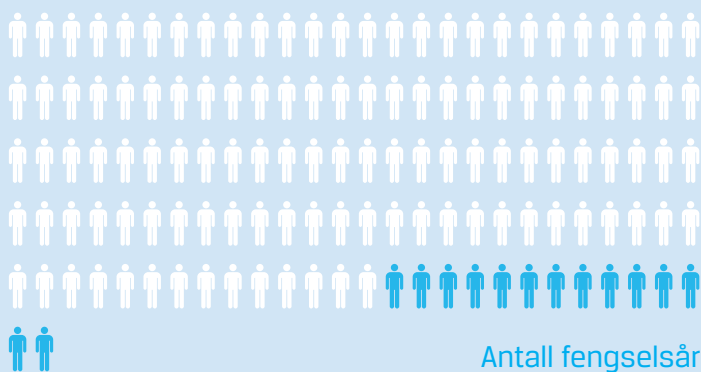
Majoriteten av etterforskingene i prosjektet gjelder innførsel og omsetning av større mengder narkotika. I den sammenheng er det naturlig å trekke frem en sak fra Hordaland politidistrikt,

hvor det har vært et godt samarbeid mellom flere politidistrikter og litauisk tollvesen. Der avdekket man et laboratorium i Litauen, og man fikk slått ut en hel narkotikaåre fra produksjonen i Litauen til mottakerne i Norge.

Det tas sikte på utferdigelse av tiltale første halvdel av 2015.

Siktet/domfelt per 1. januar 2015

Antall siktede/domfelte (132/14)

54,8

Inndragning per 1. januar 2015

Midler (NOK)

1 428 486

Verdier (diamanter)

1 300 000

Beslag per 1. januar 2015

Amfetamin/metamfetamin

137,5 kg

Marihuana

10 kg

Hasj

8 kg

Kokain

1,2 kg

Tabletter

403 300

Midler (NOK)

2 720 000

Foto: Politiet

9.7 SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT – menneskehandel

Det finnes ingen sikre tall for omfang eller utbytte av menneskehandel i Norge. Antall anmeldelser og oversikten over antall ofre fra Koordineringsenhet for ofre for menneskehandel (KOM) viser at situasjonen er relativt stabil, med det er sannsynligvis store mørketall.⁸

Høsten 2012 startet Søndre Buskerud politidistrikt etterforskning av innehaveren av et gartneri, som var mistenkt for å være delaktig i omfattende tvangsarbeid.

Etterforskningen avdekket at gartneriet hadde ansatt flere indiske arbeidere. Disse var hentet direkte fra India og jobbet på korttidskontrakter med en varighet på ca. seks måneder. Arbeiderne måtte jobbe 12–14 timer om dagen, og fikk kun én fridag i løpet av seks månedersperioden. Først etter endt sesong mottok de lønn. Utbetalingen var da 18 – 20 000 kroner for hele perioden. De fikk ikke overtidspålegg eller feriepenger. Under oppholdet i Norge ble arbeiderne fratatt passene sine, og de måtte underskrive dokumenter slik at bakmennene i Norge kunne opprette bankkontoer og disposisjonsfullmakter i arbeidernes navn.

Etterforskningen viste at man sto overfor et nettverk som grovt utnyttet sårbare personer til tvangsarbeid. Denne typen kriminalitet omfatter, i tillegg til brudd

på straffeloven, også brudd på en rekke andre lover og regler. Derfor ble det raskt besluttet å involvere andre offentlige instanser i etterforskningen. I tillegg til at Økokrim og Kripas var involvert, ble det avholdt møter med Skatt Sør, kemnerkontoret i Lier, NAV, UDI og Politidirektoratet.

Det er tatt ut tiltale mot tre hovedpersoner. Samtlige ble tiltalt for overtredelse av straffeloven § 224 fjerde ledd for ved misbruk av sårbar situasjon og/eller annen utilbørlig adferd i å ha utnyttet en person til tvangsarbeid. Handlingen anses som grov menneskehandel idet det særlig er lagt vekt på at handlingen ga betydelig utbytte.

I saker hvor de fornærmede eller andre sentrale vitner har nær familie i hjemlandet, vil det alltid være en viss risiko for at noen vil forsøke å påvirke saken gjennom press og trusler mot disse. I denne saken har man sterke indikasjoner på at de fornærmedes familier i India er blitt utsatt for et slikt press.

Menneskehandel er et prioritert område, jf. Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel (2011–2014) og disponeringsskrivet fra Politidirektoratet for 2013. Innsatsen mot tvangsarbeid skal styrkes gjennom tettere samarbeid med andre relevante kontrolltater. Politiet skal avdekke flere brudd på straffeloven § 224.

9.8 ØKOKRIM – miljøkriminalitet

I mål- og prioriteringsrundskrivnet til Riksadvokaten for 2013 er ulovlig uttak av ulv fremhevet som alvorlig miljøkriminalitet, en sakstype som skal prioriteres.

Forskning har vist at det foregår en utbredt ulovlig ulvejakt i Norge. Til tross for dette er ingen blitt domfelt for ulovlig uttak av ulv med unntak av en sak i 2012, hvor skytteren mente han handlet i nødverge for sauene sine.

Ulvebestanden i Norge teller ca. 30 individer,⁹ en bestand som har vært uendret de siste to årene. Hoveddelen av bestanden holder til i grensetraktene i Hedmark fylke. Forskning viser at ulovlig avlivning er årsak til halvparten av alle ulvedødsfall. Ulv er karakterisert som en kritisk truet art på rødlista i Norge fra 2010.¹⁰

Økokrim startet våren 2013 en etterforskning rettet mot ulovlig uttak av ulv. Det ble avdekket et miljø i Elverumsområdet som etter Økokrims syn driver ulovlig jakt på ulv, og det var grunnlag for å benytte utradisjonelle etterforskningsmetoder, noe som viste seg nyttig. Prosjektet erfarte at miljøene som bedriver denne typen kriminalitet, er lukkede og vanskelige å komme innpå. Prosjektet er unikt i Norge i den forstand at det er brukt ulike utradisjonelle etterforskningsmetoder i etterforskningen av ulovlig uttak av ulv.

I april 2014 ble det pågrepet tolv personer fra Elverum og Trysil. Seks av disse er tiltalt for ulovlig jakt på ulv, mens én av de seks også er tiltalt for

ett tilfelle av ulovlig felling av ulv. Saken mot de seks er berammet til mars 2015. En person er dømt i saken for etterfølgende bistand ved å skjule en ulovlig felt ulv.

Prosjektet kan ha en forebyggende effekt mot denne typen kriminalitet, siden det er kjent at det er brukt skjulte etterforskningsmetoder i bekjempelsen av ulovlig ulvejakt.

Økokrim har i prosjektet samarbeidet med Kripos og med politidistriktene i Hedmark og Oslo.

9.9 GUDBRANDSDAL POLITIDISTRIKT – narkotikanettverk

Narkotikamarkedet i Norge styres i stor grad av kriminelle nettverk med base i utlandet, med mellommenn bosatt i Norge. Norske kriminelle aktører er avhengige av et tett samarbeid med personer fra større kriminelle organisasjoner utenfor landet for å få tak i større partier narkotika.¹¹

Høsten 2012 fikk Gudbrandsdal politidistrikt indikasjoner på at det var etablert et narkotikanettverk på Lillehammer. Gjennom et analyseprosjekt avdekket distriktet at dette stemte, og i april 2013 ble det besluttet å iverksette en skjult etterforskning av et nettverk som hadde forgreninger langt utover distriktsgrensene.

Etterforskningen viste at nettverket på Lillehammer i tillegg til å distribuere narkotika også var med på å legge til rette for grove tyverier. Pengeinnkreving og bruk av grov vold var også utbredt i miljøet.

9 Rovdata.no

10 Miljøstatus.no

11 Kripos: Desember 2014: Trendrapport 2015 – Den organiserte kriminaliteten i Norge

60 personer siktet i narkotikasak i Gudbrandsdalen

- Mange ungdommer har blitt utsatt for trusler og vold.

Faksimile fra Dagbladet

I februar 2014 ble det gjennomført en aksjon mot nettverket. Syv personer ble pågrepet og senere varetektsfengslet. I påfølgende aksjoner ble i alt 93 personer fra Lillehammerområdet oppsøkt av politiet som følge av at de hadde kjøpt eller benyttet narkotika ervervet gjennom nettverket. Hovedtyngden av personene var i alderen 16 til 22 år. Dette medførte at politiet på Lillehammer, i samarbeid med kommunen (SLT) og NAV, besluttet å iverksette ekstraordinære tiltak. Flere av sakene mot de yngste ble avgjort med påtaleunntatelse. Et vilkår for at saken skulle få en slik avgjørelse, var at siktede inngikk en ruskontrakt.

NAV lokalt på Lillehammer fikk, som følge av sakene som ble avdekket, en ekstrabevilgning på én million kroner til forebyggende tiltak.

I november 2014 ble det avsagt dom i saken. Alle de syv tiltalte ble domfelt. Hovedmannen ble dømt til 6,5 års fengsel. I tillegg ble han dømt til inndragning av 1,1 millioner kroner og erstatning /oppreisning på ca. 450 000 kroner. Dommen konkluderer med at hovedmannen var organisator for narkotikaomsetningen i nettverket på Lillehammer. Med unntak av én har samtlige vedtatt dommene.

Følgende er hentet fra distriktets evaluering: *Prosjektet har satt ut av drift et miljø bestående av omsettere på flere nivåer som har forsynt et miljø på over 100 unge personer i Lillehammerregionen. Dette har avdekket et rusmiljø som politiet ikke var klar over tidligere.*

Videre har prosjektet bidratt til å fjerne et miljø som i utstrakt grad har benyttet vold og trusler som virkemiddel både overfor egen organisasjon og for det øvrige kriminelle miljøet i Lillehammer.

Prosjektet har videre medført et større fokus fra befolkningen og offentlige instanser på narkotika-problematikken gjennom medias massive dekning av saken. Særlig når saken ble offentlig kjent, var det stor interesse fra media, også fra riksdekkende media.

Det antas at resultatene fra prosjektet vil gjøre det mindre attraktivt for potensielle aktører å etablere seg i distriktet, og at resultatene har hatt en avskrekkende effekt.

Gudbrandsdal politidistrikt har gjennomført en brukerundersøkelse i rusmiljøet i distriktet, som har resultert i flere momenter som følges opp, i samarbeid mellom politiet og andre etater.

9.10 SØR-TRØNDELAG POLITIDISTRIKT – doping

Ny lov om endringer i legemiddeloven trådte i kraft 1. juli 2013. Den innebærer forbud mot kjøp, besittelse og bruk av dopingmidler.¹²

Dette prosjektet er omtalt i årsrapporten fra Samordningsorganet for 2012.

Den 13. januar 2015 ble det avsagt dom i Frostating lagmannsrett mot fem personer som ble dømt for omfattende produksjon og salg av dopingpreparater. For fire av de domfelte fikk også straffelovens § 60a anvendelse.

I tillegg til fengselsstraffer, som til sammen utgjorde ca. 21 år, må de domfelte tåle inndragning av mer enn åtte millioner kroner.

Foto: Politiet

12 Kripos: Desember 2014: Trendrapport 2015 – Den organiserte kriminaliteten i Norge

10. NARKOTIKAAKSJONER I 2014

Oslo politidistrikt fikk tildelt 1 million kroner til bistand og gjennomføring av samordnede narkotikaaksjoner i utvalgte politidistrikter i 2014. Aksjonene har vært et supplement til politidistriktenes øvrige arbeid mot narkotikakriminalitet og har hatt til hensikt å øke kompetansen om narkotikabekjempelse i distriktene.

I tillegg til å føre til en rekke pågripelser og beslag har årets aksjoner vist at kompetansen i distriktene har økt, og flere distrikter har rapportert om god effekt av samhandlingen mellom politi og påtalejurister. Det er også avdekket et forbedringspotensial når det gjelder lokal koordinering og planlegging av innsatsen mot narkotikakriminalitet.

Ved årets aksjoner, som ble avholdt i fire politidistrikter, ble det pågrepet totalt 95 personer og beslaglagt små mengder narkotika. Blant de pågrepne var det flere unge førstegangsregistrerte, som vil bli fulgt opp av lokale ungdomskontakter.

Narkotikaaksjonene er avholdt i flere distrikter (se motsatt side).

Distrikter som har mottatt økonomisk støtte til samordnede narkotikaaksjoner i 2014

Sør-Trøndelag

Sogn og Fjordane

Nordre Buskerud

Romerike

Sør-Trøndelag

31 pågrepne. Beslag av hasj, kokain, marihuana, tabletter og valuta.

Sogn og Fjordane

28 pågrepne, 46 straffesaker. Beslag av amfetamin, anabole steroider i tablettform, cannabisfrø, fleinsopp, hasj, marihuana, tabletter og illegal sprit.

Nordre Buskerud

32 pågrepne. Beslag av amfetamin, hasj, marihuana og en plantasje.

Romerike

Fire pågrepne, 89 straffesaker. Beslag av amfetamin, hasj, heroin, LSD, marihuana og MDMA (syntetisk narkotisk stoff).

Instruks for Samordningsorganet for bekjempelse av alvorlig, organisert, distrikts- og grenseoverskridende kriminalitet

1. Formål

Samordningsorganets oppgave er å bidra til en styrking av politiets innsats mot alvorlig kriminalitet, ikke minst kriminalitet av organisert og grenseoverskridende karakter.

2. Sammensetning

Samordningsorganet består av fire faste medlemmer, og skal bestå av

- assisterende politidirektør
- assisterende riksadvokat
- Sjef Kripos
- politimesteren i Oslo

Medlemmene utpeker personlige stedfortredere.

Når det vurderes som nødvendig eller hensiktsmessig, kan Samordningsorganet anmode Sjef Økokrim, Sjef Politiets sikkerhetstjeneste eller andre fra politiet eller påtalemyndigheten å møte for å redegjøre for eller drøfte aktuelle emner eller saksforhold.

Samordningsorganet skal ha regelmessige møter, og avgjør selv hyppigheten av disse. Det skal utarbeides et kort referat fra hvert møte.

3. Ledelse og sekretariat

Samordningsorganet ledes av assisterende politidirektør.

Samordningsorganet skal ha et sekretariat som forbereder, tilrettelegger og følger opp saker som behandles i organet. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Kripos.

Sekretariatet kan i nødvendig grad anmode om bistand til sitt arbeid fra andre deler av politiet eller påtalemyndigheten.

4. Hovedoppgaver

For å bidra til styrking av politiets innsats mot alvorlig kriminalitet, herunder kriminalitet av organisert og grenseoverskridende karakter, skal Samordningsorganet

- a) Initiere igangsetting av etterforskning og kriminalitetsforebyggende tiltak.
- b) Bidra til at politiets innsats er hensiktsmessig organisert og koordinert.
- c) Tildele ekstraordinære ressurser som nevnt i pkt. 6.
- d) Arrangere møter med offentlige kontrolletater og næringslivet som nevnt i pkt. 7.
- e) Sørge for at informasjon av betydning for politiets innsats mot alvorlig, organisert og grenseoverskridende kriminalitet blir formidlet på en hensiktsmessig måte.

5. Beslutningskompetanse

Oppgavene som nevnt i pkt. 4 hører under Samordningsorganet som organ. Andre beslutninger treffes av assisterende politidirektør og assisterende riksadvokat ut fra den myndighet de har i henhold til sin ordinære funksjon, iaktatt regulære ansvarsforhold og myndighetsutøvelse i politiet og påtalemyndigheten.

6. Tildeling av ressurser

Ressursmessig støtte til politimester tildeles i tråd med formålet. Etterforskingens kompleksitet, herunder hvor ressurs- og kostnadskrevende den er, og den alminnelige budsjettsituasjonen i aktuelle politidistrikt, er momenter ved vurderingen av om støtte skal gis. Tilsvarende gjelder hvor politimesteren har påtatt seg, eller er blitt pålagt, sentralisert etterforskningsoppdrag.

Det kan også gis ressursmessig støtte til kriminalitetsforebyggende tiltak som ikke er av etterforskningsmessig karakter innenfor alvorlig, organisert og grenseoverskridende kriminalitet.

Samordningsorganet skal påse at det enkelte etterforskningsprosjekt der det gis ressursmessig støtte, har tilstrekkelig plan, ledelse og fremdrift.

7. Møter med kontrollorgan og næringsliv

Samordningsorganet skal årlig invitere representanter for offentlige kontrolltater til drøfting av behov og målsetting for samarbeid mellom etatene innenfor området alvorlig, organisert og grenseoverskridende kriminalitet.

Samordningsorganet skal årlig også invitere representanter for sentrale næringslivsorganer til drøfting av behov og målsetting for samarbeid mellom politiet og næringslivet innenfor ovennevnte kriminalitetsområde.

Etter behov deltar politidirektøren og riksadvokaten i denne type møter.

8. Hastesaker

I saker som krever raske beslutninger, og hvor det ikke er praktisk mulig å samle Samordningsorganets medlemmer, kan dette gjøres ved direkte kontakt mellom medlemmene.

Sekretariatet er ansvarlig for nødvendig skriftlighet og notoritet over slike beslutninger.

9. Årsrapport

Samordningsorganet utarbeider årsrapport. Rapporten skal søkes utformet slik at den også gir grunnlag for politikkutforming innenfor området alvorlig, organisert og grenseoverskridende kriminalitet. Rapporten sendes Justis- og beredskapsdepartementet.

10. Ikrafttredelse

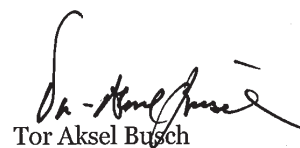
Instruksen, som er utarbeidet av politidirektøren og riksadvokaten i felleskap, trer i kraft fra 1. mai 2013. Instruksen er godkjent av Justis- og beredskapsdepartementet.

Ved ikrafttredelsen opphører instruks for Samordningsorganet av 12. mai 2010.

Odd Reidar Humlegård

Oslo, 1. mai 2013

Tor Aksel Busch

Notater:

Samordningsorganet

Mars 2015

Design og trykk: Kripos
POD-publikasjon 2015